

Jotun Linoljemaling

Fargekart og veiledning

LINOLJE

Jotun Linoljemaling

L I N P L A N T E N

- E N F O R N Y B A R R E S S U R S

Dyrket lin blir regnet for å være vår eldste og kanskje mest allsidige nytteplante. Planten er dyrket og er ett-/toårig.

Planten blir sjelden mer enn 50 cm høy, og den har lyseblå blomster.

Linolje er rent vegetabilsk og derfor et fornybart naturprodukt.

Linplantens fibre brukes i tekstiler, mens frøene kan brukes i matlaging. Olje fra frøene kan brukes som båtölje, til maling eller til fremstilling av linoleum.

LINOLJEMALINGEN

Det antas at linoljemaling har vært anvendt på bygninger i Norge helt siden begynnelsen av 1600-tallet. Malingen har vært brukt utvendig og innvendig, både til ensfargede flater og interiørdekor. Etter andre verdenskrig kom nye bindemidler for maling på markedet. Linoljemaling ble etterhvert mindre vanlig, og kombinert med feil bruk av produktet på 1950-60 tallet, har produkttypen vært mindre brukt de senere tiårene. Linolje er en fornybar ressurs, og kombinert med gode tekniske egenskaper gjør dette Linoljemaling til et interessant og fremtidsrettet produkt.

Stilarter og fargesetting

SVEITSERSTIL 1840 - 1920

Hus fra denne perioden preges ofte av utskjæringer ("snekkerglede"). Hovedtrekket i stilen var at bygningskonstruksjonene ble synlige på en helt ny måte. Fargene var tredelt, med én farge på huskroppen og to kontrastfarger på listverk og synlige bjelker. Hovedfargen var vanligvis lys og varm, slik som lys, rødlig oker ("trefarve"), lys, varm beige eller grålig kremgul, med mørkere kontrastfarger som grått, okerbrun og olivengrønn. Vinduene kunne være både mørke og lyse, men mørke vinduer, malt med umbra eller grønn jord var vanlige.

Fra ca. 1875 kom det også i bruk andre panelfarger som kjølig mellomgrønn, blek fiolett og blek gråblå. Kontrastfargene ble stort sett beholdt uendret. Mot slutten av perioden blir den gråhvite og hvit panelfargen utbredt, og nye kontrastfarger var brunlig rød og grågrønn. Sørlandet ble hvitt fortrinnsvis i perioden mellom ca. 1910 og 1920.

Sveitserstil

DRAGESTIL 1860 - 1910

Nasjonalromanikkens dragestil var særlig utbredt i perioden 1880-1915 og var inspirert av stavkirke-dekor og den gamle byggeskikken i innlandsbygdene. Dragestilen var preget av to faser: Den eldste som varte til ca. 1905, hadde en uregelmessig bygningskropp av tømmer uten panel, fremspringende overetasjer, lave gavler og utsmykninger som omfattet drager øverst på gavlene. Arkitektene var opptatt av materialekthet, og foretrakk at bygningene ble tjærebredd utvendig og lakkert innvendig. Den andre fasen som regnes fra ca. 1905-1915, var mindre fantasipreget og hadde en stilistisk forbindelse med jugendstilen. Eksteriøret ble malt, og den dominerende hovedfargen var engelskrød. Listverk og detaljer var som oftest hvite. Vinduer og dører var ofte blå eller grønne.

JUGENDSTIL 1890 - 1920

Ved århundreskiftet kom det til et oppgjør med arkitekturen fra 1800-tallets siste del. I denne stilepoken fikk man igjen de ensfargede husene. Jugendstilen ble dominert av bleke farger med svak metning. De vanligste fargene var blek vårgrønn, blek gul, blek gråblå, lys beige og hvit. Hvis det ble benyttet kontrastfarger, var det som regel innbyrdes kombinasjoner av de ovennevnte fargene. Vinduene var som oftest lyse. Dørene var det eneste elementet som ble skilt ut med egen farge. Rødt, rødbrunt og grågrønt ble mye benyttet.

FUNKSJONALISMEN

1925 - 1940

Igjen kom et kraftig brudd med fortiden, både i arkitektur og fargebruk. Over hele landet dukket det opp hus som i ettertiden ble kalt "trefunkis". Husene hadde gjerne kvadratisk grunnflate, i en eller to etasjer med pyramidetak. Lave "bungalower" og toetasjes hus med sal- eller pulttak var også vanlig.

Fargene i perioden er vanskelige å samle under én felles betegnelse. Det vi i dag kaller "gusjegrønt" og "gusjebrunt" og grålige, altså dempede og urene farger, var vanlige hovedfarger. Dette ble satt sammen med sort, hvit, blekblått, engelskrødt og skarpgrønt på listverk, dører og vinduer. Hus i to etasjer ble ofte delt i to farger horisontalt. Gul oker førsteetasje og engelskrød annen etasje var vanlig, eller kombinasjoner som sitrongul førsteetasje og himmelblå annen etasje. Fargene på vinduer, dører, gerikter o.s.v. ble da brukt omvendt på de to etasjene.

F u n k i s h u s

G J E N R E I S I N G S P E R I O D E N - E T T E R K R I G S T I D 1 9 4 5 - 1 9 5 5

"Slipp fargene løs, det er fred" kan stå som motto for denne perioden. Fargene var klare og fargesterke.

Signalrødt, gressgrønn, sterk gul o.s.v. Fargekombinasjoner som vi oppfattet som tradisjonelle ble foretrukket, men fargene var som regel kraftigere enn de fargene man ønsket å etterligne.

Hovedfargene ble supplert med hvite vinduer og trehvite lakkerte dører. Hvitt og gråhvitt panel var også brukt. Vinduene ble da malt mellomblå, gul oker, engelskrøde eller grågrønne. Fargebruken i Nord-Norge ser generelt ut til å ha vært kraftigere enn i Sør-Norge.

E T T E R 1 9 5 5

I Perioden etter 1955 kan man gjøre skiller mellom Naturfargeperioden på 60- og 70-tallet. Man fikk nye bindemidler som etter hvert tok over for linolje i maling. Fargene fikk naturnavn som Mose, Villvin, Tyri og Staverngul. Beis ble introdusert i markedet, noe som i en periode fortrenget maling som overflatebehandling.

1970-årene kan kalles "den brune perioden". Hele boligfelt ble behandlet i brunnyanser, og nådde den som valgte hvitt mellom alt det brune. Fortsatt var det mye beis som ble benyttet som utendørs behandling. Som en reaksjon på alt det brune, trengte det seg på et ønske om lysere farger. Det kom farger som Demihvit, Lys Antikk og i kjølvannet fulgte Slottsrosa, Alabast o.s.v. Perioden kan kalles "den demihvite perioden", og var tydelig gjennom 1980 årene.

Siden 1990 har pendelen igjen svingt mot mer fargesterke kulører. Ulike nyanser av gule, røde og grønne farger er i skuddet. Staverngul, Sommergul, Rørosrød, Grønn Umbra for å nevne noen.

HISTORISKE FARGER

NIKU (Norsk Institutt for Kulturminneforskning) har på oppdrag fra Riksantikvaren funnet frem 81 historisk gode farger for Linoljemaling. Jotun har tatt frem fargeresepter på disse fargene, og disse forefinnes i reseptdatabasen hos fargehandlere som fører Jotun produkter. På sidene 8 til 11 er disse 81 historisk gode linoljefargene vist. I tidligere tider ble ofte en hovedfarge brukt, og lysere nyanser ble laget ved å fortynne med hvit maling. De 81 fargene i dette fargekartet kan således deles inn i 27 hovedfarger, 27 farger kalt "Dempet" og 27 farger kalt "Blek". Farger med betegnelse "Dempet" er hovedfargen 1:1 med hvit og betegnelse "Blek" er hovedfargen 1:5 med hvit.

Fargene er gjengitt så godt som mulig, med forbehold om de begrensninger trykkteknikken gir. Foruten fargene i dette fargekartet, kan Jotun Linoljemaling lages i de fleste fargene fra Jotuns øvrige fargekart og Jotuns fargebar.

Fargeprøvene i dette fargekartet er å betrakte som veiledende. Vær oppmerksom på at underlagets sugeevne og antall strøk vil påvirke fargen. Riktig fargegjengivelse og kvalitet oppnås kun ved blanding over Jotuns Multicolor fargeblandesystem. Det anbefales å gjøre prøveoppstrøk på tilsvarende underlag før malerarbeidet påbegynnes.

Utsnitt fra STIFTSGÅRDEN
Trondheim

		
1475 Kromoker (kun interiør) 2163-Y08R 	1476 Kromoker Dempet 1553-Y06R 	1477 Kromoker Blek 1344-Y04R
		
1478 Lys Oker 3155-Y17R 	1479 Lys Oker Dempet 2346-Y18R 	1480 Lys Oker Blek 1634-Y20R
		
1481 Middels Oker 4638-Y39R 	1482 Middels Oker Dempet 3131-Y36R 	1483 Middels Oker Blek 2325-Y37R

2273 Brent Sienna
7017-Y81R

2274 Brent Sienna Dempet
4614-Y80R

2275 Brent Sienna Blek
3011-Y70R

2289 Mørk Rødlig Brun
7710-Y93R

3141 Mørk Rødlig Brun Dempet
5708-R06B

2290 Mørk Rødlig Brun Blek
3807-Y98R

2279 Dodenkopf
6621-Y97R

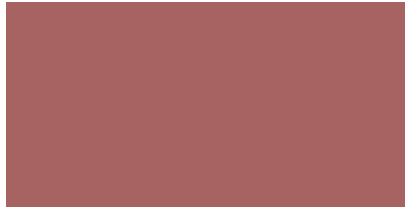
3139 Dodenkopf Dempet
5019-R12B

3140 Dodenkopf Blek
3516-R13B

2283 Mørk Engelskrød
5336-Y87R

2284 Mørk Engelskrød Dempet
4127-Y95R

2285 Mørk Engelskrød Blek
2921-Y94R

2280 Lys Engelskrød
4546-Y75R

2281 Lys Engelskrød Dempet
3640-Y78R

2282 Lys Engelskrød Blek
2835-Y83R

2286 Mørk Oker
5431-Y63R

2287 Mørk Oker Dempet
4429-Y61R

2288 Mørk Oker Blek
3124-Y60R

2277 Brun
6520-Y57R

2278 Brun Dempet
4818-Y50R

1469 Brun Blek
3014-Y47R

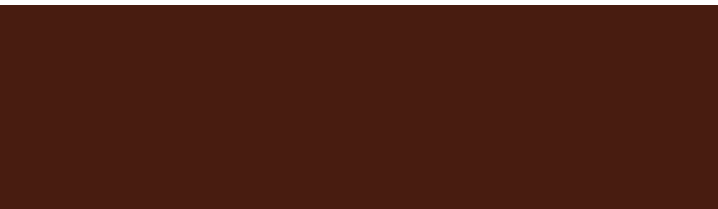
1472 Gulbrun
6123-Y35R

1473 Gulbrun Dempet
3820-Y25R

1474 Gulbrun Blek
2516-Y25R

2276 Brent Umbra
7609-Y71R

1467 Brent Umbra Dempet
4212-Y42R

1468 Brent Umbra Blek
2409-Y39R

1484 Rå Umbra
8004-Y28R

1485 Rå Umbra Dempet
4109-Y21R

1486 Rå Umbra Blek
2508-Y20R

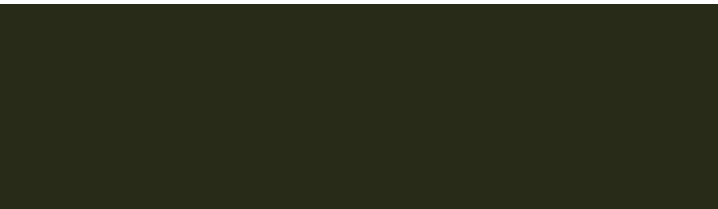
8144 Grønnlig Umbra
7707-G94Y

1470 Grønnlig Umbra Dempet
4007-Y02R

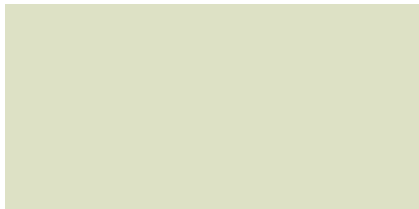
1471 Grønnlig Umbra Blek
2605-Y08R

7168 Grålig Grønn Jord
7807-G48Y

8145 Grålig Grønn Jord Dempet
2711-G54Y

8146 Grålig Grønn Jord Blek
1609-G72Y

8148 Olivengrønn
6420-G69Y

8149 Olivengrønn Dempet
5219-G67Y

8150 Olivengrønn Blek
3717-G65Y

7165 Grønn Jord
7113-G34Y

7166 Grønn Jord Dempet
3315-G25Y

7167 Grønn Jord Blek
2214-G30Y

7175 Mosegrønn
5925-G34Y

7176 Mosegrønn Dempet
4124-G30Y

7177 Mosegrønn Blek
2922-G32Y

7179 Varm Grønn
4247-G26Y

7180 Varm Grønn Dempet
2041-G25Y

7181 Varm Grønn Blek
1330-G27Y

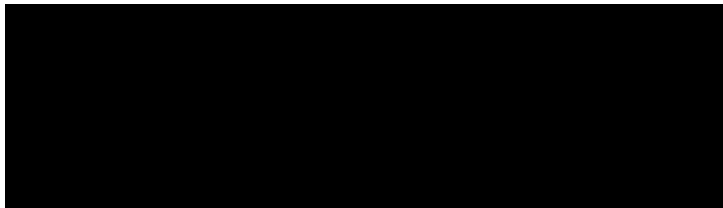
6110 Nøytral Grått
7901-B89G

7178 Nøytral Grått Dempet
4901-G06Y

8147 Nøytral Grått Blek
3004-G59Y

4251 Kjønnrøk
8701-R96B

4252 Kjønnrøk Dempet
5709-R97B

5129 Kjønnrøk Blek
4006-B17G

4255 Ultramarin (kun interiør)
5439-R72B

4256 Ultramarin Dempet (kun interiør)
2857-R83B

4257 Ultramarin Blek (kun interiør)
1936-R97B

4253 Pariserblå (kun interiør)
7416-R83B

4254 Pariserblå Dempet (kun interiør)
3246-R96B

5130 Pariserblå Blek (kun interiør)
2137-B07G

4250 Indigo
7414-R96B

5127 Indigo Dempet
4228-B07G

5128 Indigo Blek
2621-B20G

7172 Kromoksidgrønn
5332-G20Y

7173 Kromoksidgrønn Dempet
4124-G15Y

7174 Kromoksidgrønn Blek
3521-G14Y

7169 Kjølig Grønn
6820-G01Y

7170 Kjølig Grønn Dempet
3030-G03Y

7171 Kjølig Grønn Blek
1822-G06Y

6111 Sjøgrønn
7312-B98Y

6112 Sjøgrønn Dempet
4724-B64G

6113 Sjøgrønn Blek
3223-B73G

JOTUN LINOLJE PRODUKTER

JOTUN LINOLJEMALING

Jotun Linoljemaling er en tradisjonell linolje-sinkhvitt maling som bygger på gamle, norske tradisjoner. Produktet er godkjent av bevaringsmyndigheter for bruk på eldre bevaringsverdige bygninger der linoljemaling er beskrevet. Jotun Linoljemaling er tilsatt sopphindrende middel, har et meget høyt tørrstoff og et lavt innhold av løsemidler, slik at den er tilpasset VOC-krav fra 2010. Bindemiddelet i Jotun Linoljemaling er basert på fornybare ressurser, da linoljen fremstilles av olje presset fra linfrø. Jotun Linoljemaling kan benyttes på nytt og impregnert, samt tidligere beiset eller malt treverk forutsatt at overflaten er vasket/mattet.

På sidene 8-11 i brosjyren beskriver vi det meget rike utvalget av farger. Produktet har en halvblank glans, god dekkevne og strykbarhet og gir god beskyttelse av treverket. Linoljemaling fungerer som et offersjikt for treverket, og skal slites ned over tid. Dette gjør at fargen dempes når malingen eldes. Denne krittningen er en naturlig og iboende egenskap for Linoljemalingens måte å beskytte treverket på.

JOTUN KOKT LINOLJE

Jotun kokt Linolje er en malerolje for inn- og utvendig bruk, som kan tilsettes håndrørte malinger, sparkelmasse og brukes som båtolje. Jotun Kokt Linolje er et vegetabilsk naturprodukt som gir en blank overflate.

JOTUN KOKT LINOLJE TILSATT SOPPDREPER

Jotun Kokt Linolje med soppdreper er en malerolje for utvendig bruk. Produktet kan tilsettes til håndrørte malinger, sparkelmasse og brukes som båtolje.

Jotun Kokt Linolje tilsatt filmkonserverende midler mot svertesopp er et vegetabilsk naturprodukt som gir en blank overflate.

JOTUN RÅ LINOLJE

Jotun Rå Linolje har meget gode inntrengningsevner i treverk. Benyttes tynnet med terpentin som båtolje og andre steder hvor maksimal inntrengning er påkrevet.

Jotun Rå Linolje er et vegetabilsk naturprodukt som gir en blank overflate.

Den har lang tørketid.

H V O R D A N B R U K E L I N O L J E M A L I N G E N R I K T I G ?

I flere hundre år var Linoljemaling nærmest enerådende til maling av treverk. På midten av forrige århundre kom imidlertid nye bindemidler i bruk, og linoljemalingen ble mindre vanlig. Samtidig med introduksjon av nye bindemidler, ble kunnskapen om hvordan man skal bruke linoljemaling "glemt".

Linoljemaling har noen meget gode egenskaper, og riktig brukt gir produktet meget god beskyttelse av treverket. Produktkvaliteten har man beviser på i form av treverk som har stått der i århundrer.

Nedenfor er beskrevet hvordan du skal bruke produktet riktig for å få et godt resultat.

FORSKJELLER MELLOM LINOLJEMALING OG VANLIG OLJEMALING

- De to første strøkene skal tynnes med white spirit, noe man ikke skal gjøre med vanlig oljemaling.
- Det første strøket fungerer som en grunning.
- Tørketiden mellom hvert malingsstrøk er 2-3 dager, i motsetning til 1 dag for vanlige oljemalinger som eksempelvis Drygolin.
- Linoljemaling slites raskere ned enn vanlig oljemaling. Linoljemaling skal fungere som et offersjikt i beskyttelse av treverket. Dette gir et dempet fargeuttrykk når malingen eldes, mens en vanlig oljemaling ser nymalt ut lenger.

FØR DU BEGYNNER

- Skitne flater på bart treverk vaskes med Jotun Kraftvask.
- Malte flater vaskes/nedmattes med Jotun Kraftvask eller 10% salmiakk-løsning.
- Alle soppbefengte flater behandles så med Jotun Sopp- og Algedreper.
- Underlaget må være rent og tørt før malerarbeidet starter.
- Gammel tjære/mineralolje-behandling kan gi misfarging av nytt toppstrøk. Det vil derfor være en fordel å gjøre et prøveoppstrøk før du begynner.
- Rør malingen godt om.

Malte flater

Soppbefengte flater

1. STRØK

- Jotun Linoljemaling tynnes 20% med Jotun White Spirit.
- Påfør tynne strøk med en naturbustpensel.
- Endeved behandles 3-4 strøk vått-i-vått.
- Linoljemaling må ha 2-3 dager med god tørk, før neste strøk.

Tynnes med 20% White Spirit

2. STRØK

- Jotun Linoljemaling tynnes 10% med Jotun White Spirit. Dersom du har 20% ferdigblandet maling igjen fra første strøket, blander du 1 del av dette med 1 del uforynnnet maling.
- Påfør tynne strøk med naturbustpensel, og la malingen tørke i 2-3 døgn før det siste strøket.

Tynnes med 10% White Spirit

3. STRØK

- I det siste strøket påføres et tynt strøk uforynnnet Jotun Linoljemaling.

Uforynnnet

ETTER AT DU ER FERDIG

- Søl og filler med linoljemaling kan utvikle varme, noe som kan gi en risiko for selvantennelse. Avfall samles/tørkes på et brannsikkert sted, eller legges i vann.
- Ta vare på penselen. En brukt velholdt pensel er bedre enn en ny. Penselen rengjøres i Jotun Penselrens eller Jotun White Spirit.
- Ta vare på malingen ved å samle restene i ett spann. Det kan være en fordel å snu spannet på hodet når lokket er på. Lokket blir da forseglet slik at luft ikke kommer til og tørker ut malingen.

Jotun Linoljemaling

Jotun Linoljemaling er en tradisjonell linolje-sinkhvitt maling som bygger på gamle, norske tradisjoner. Produktet er akseptert av bevaringsmyndigheter for bruk på eldre bevaringsverdige bygninger der linoljemaling er beskrevet.

Jotun kokt linolje

Jotun kokt linolje er en malerolje for inn- og utvendig bruk, som kan tilsettes håndrørte malinger, sparkelmasse og brukes som båtölje. Jotun Kokt linolje er et vegetabilsk naturprodukt som gir en blank overflate.

Jotun kokt linolje – tilsatt soppdreper

Jotun kokt linolje med soppdreper er en malerolje for utvendig bruk. Produktet kan tilsettes til håndrørte malinger, sparkelmasse og som båtölje. Jotun kokt linolje tilsatt filmkonserverende middel mot svertesopp er et vegetabilsk naturprodukt som gir en blank overflate.

Jotun rå linolje

Jotun Rå linolje har meget gode inntrengningsevner i treverk. Benyttes tynnet med terpentin som båtölje og andre steder hvor maksimal inntrengning er påkrevet. Jotun Rå linolje er et vegetabilsk naturprodukt som gir en blank overflate. Den har lang tørketid.

Mer informasjon om Jotun Linoljemaling finner du på
www.jotun.no/linoljemaling

Jotun AS P.b. 2021, NO - 3248 Sandefjord, Tel: (+47) 33 45 70 00, www.jotun.no
 Jotun Danmark A/S Jernet 6, DK - 6000 Kolding, Tel: (+45) 76 30 32 00, www.jotun.dk
 Jotun Sverige AB Box 151, SE - 421 22 Västre Frölunda, Tel: (+46) 031 69 63 00, www.jotun.se

Jordan*vet hvordan

FUNKSJON, KVALITET OG INSPIRASJON!

Jotun er Skandinavias ledende produsent av maling, beis og lakk til beskyttelse og forskjønnelse. Velger du en av våre merkevarer, får du det ypperste innen teknologi, innovasjon og kompetanse. Du får også et produkt tilpasset byggeskikk og klima i vår del av verden. Det gir trygghet både med tanke på resultat og holdbarhet. Klikk innom www.jotun.no for råd og inspirasjon.